

Corpus Naturalis

Univers

*Een poëtische reis langs de universele oerklank
een ode aan het kloppende hart van de natuur*

'Al van jongs af aan was het mijn diepste wens om de natuur te begrijpen en zo dichterbij de waarheid te komen die ik op school of in de kerk niet kon vinden. Ik werd steeds weer naar het bos getrokken waar ik urenlang naar het stromende water kon kijken zonder moe te worden. In die tijd wist ik nog niet dat het water de drager van het leven is, de bron van wat wij bewustzijn noemen.

Totaal vergeetachtig liet ik het water langs mijn zoekende ogen stromen en pas jaren later werd ik me ervan bewust dat dit stromende water ons bewustzijn magnetisch aantrekt en een stukje meeneemt, met een kracht die zo sterk is dat je even het bewustzijn verliest en onwillekeurig in een diepe slaap valt.

Langzamerhand begon ik zo met deze krachten in het water te spelen en gaf ik dit zogenaamde vrije bewustzijn op en liet het een tijdje aan het water over. Beetje bij beetje werd dit spel een zeer serieuze zaak, omdat ik zag en ervoer dat het mogelijk is om mijn eigen bewustzijn los te laten van mijn lichaam en het aan het water over te laten.

Toen mijn eigen bewustzijn uiteindelijk naar mij terugkeerde, onthulde de diepst verzonken ziel van het water mij vaak de meest buitengewone dingen.'

~ Viktor Schauberger

Voorwoord

De wind zingt een eeuwenoud lied door de hoge bomen van het woud. De bladeren fluisteren verhalen die slechts weinigen nog verstaan. De rivier, kronkelend als een zilveren slang door het landschap, draagt de herinneringen van generaties met zich mee. In het hart van deze levende wereld, waar natuur en wijsheid samensmelten tot een tijdloos geheel, begint een reis die een jonge ziel voor altijd zou veranderen.

Jasmine heeft altijd geweten dat er meer is dan waar haar ogen naar kijken. Ze voelt het in de bries die haar wangen streelt, in de grond die haar voeten draagt, in het ritme van haar ademhaling. Maar pas als ze de man uit haar mysterieuze visioen ontmoet, leert ze écht luisteren. Hij lijkt uit de tijd zelf gehouwen, een man wiens ogen diepere waarheden weerspiegelen dan welke boeken ooit zullen bevatten. Zijn stem heeft de rust van een stromende beek en de kracht van een oeroude eik. Hij weet dingen, dingen die men in de moderne wereld vergeten is.

Wanneer zij zich als van nature aangetrokken voelt om met hem mee te reizen, weet Jasmine niet dat ze op het punt staat een wereld binnen te treden die verborgen ligt achter de sluier van het alledaagse. Een wereld waarin water haar geheimen onthult, de wind zachtjes fluistert, de bomen signalen geven en waarin de energie van het leven door alles heen stroomt.

De reis die voor haar ligt, zal niet alleen haar ogen openen, maar ook haar hart. Ze zal ontdekken dat de natuur niet slechts een achtergrond is, maar een levend, ademend wezen. En dat zij, net als ieder ander, onlosmakelijk is met deze pulserende symfonie van de Hemel die bestaat op deze Aarde.

Inleiding

Oorspronkelijke Pad

1

De Dageraad

De Roep van het Bos

Verhaal van de Boswachter

Natuur als Lerares

Wat Blijft Zonder Woorden

Leren zonder Lijnen

Van en Naar

Kijken zonder te Zien

Het Verschil dat Beweegt

Weerstand als Weg

Brug der Verbinding

De Kosmische Wals

Onzichtbare Snaren

Oeroude Ritueel van Voortplanting

Orde op een Verfijnd Niveau

Geheim van het IJs

Waar de Bron Ontwaakt

Het Alfabet dat Zingt

De Oerverbinder

Verborgene Dimensie

57

Verbogen Architectuur van het Leven

Hogere Val

Opwaartse Levitatie

Het Ene Lied

Aarde als Druppel Water
Schatkist in de Bodem
In de Wieg
In het Spoor van de Zon
Het Evoluerende Bos
In de Open Spiraal
Onafgebroken Beweging
De Wereld onder onze Voeten
Architectuur van het Woud
In Jaarringen Geschreven
Universele Organisme
Het Hart aan de Oppervlakte

Eenheid van Bestaan

109

De Koude Vlam
Poort van de Anomaliezone
Drieklank van Leven
Tijdloos Bewustzijn
Ononderbroken Stroom
Pad van Betekenis
Aard van Water
Val van het Oerbos
De Geboorte van Bosbouw
Vuur dat Verover
Waken over het Woud

Meanderende Levensader

147

Slingering van het Water

Droogstaande Bron
Kolkende Waterkern
In de Vorm van de Stroom
Dubbelspiraal
Bloeiende Waterkelk
In het Oog van de Stroming
De Motor van de Forel
Een Oververhit Temperament
Losse Noten Zonder Melodie
De Kaart is Niet het Landschap
Hartklop van Herstel
Geboren Wind, Gevangen Stroom
Van Diep in de Bodem tot Ver in de Zee
Levende Eenheid

Vrije Val

209

Nederzetting van de Mens
Waar Valse Noten Klinken
Vurige Tijdperk
Het Omgekeerde Wereldbeeld
Tussen Spiraal en Straal
Ware Drijfveer
Het Vonkende Brandmerk
De Valkuil
De Prille Jaren
De Georkestreerde Maskerade
Het Gekunstelde Gemis
Gebroken Spiegel van Moraal

Knoop in de Maag van de Maatschappij

Het Verknipte Systeem

De Allegorie van de Digitale Grot

Echo van een Uitgeholde Ziel

Van Vrije Val naar Hogere Val

Een Grenzeloos Visioen

De Ontsluiering

Verstoppertje met het Leven

In Het Zijn

289

Duister Daglicht

Sprong van de Forel

Van Kiew tot Long

Het Hart dat wordt Geklopt

Een Hogere Orde

Evolutionaire Verstekeling

Tralies van Troost

Kunst van Vliegen

Wat Je Doet, Gebeurt

Als de Adem Zelf

Terugkeer van het Water

Nawoord

Begrippenlijst

Oorspronkelijke Pad

De Dageraad

Jasmine wandelt rustig van huis door het bos, op weg naar school. Haar voeten raken zachtjes de met dauw bedekte bladeren, en bij elke stap lijkt de wereld om haar heen te ontwaken. Vogels zingen hun ochtendlied tussen de takken, terwijl de zon zich een weg baant door het bladerdak, haar begroetend met warme, gouden stralen. De wind fluistert zachtjes in de bomen, alsof hij haar iets wil vertellen in een taal die net buiten haar begrip ligt.

Langzaam vervagen de grenzen tussen haar en de natuur.

Het ritselen van de bladeren lijkt samen te smelten met haar ademhaling, de geur van vochtige aarde en mos doordringt haar zintuigen. Even is er niets anders dan dit moment, deze harmonie. En dan, als een droom die plots wordt onderbroken, verschijnt het schoolplein in de verte.

De poort. Het geroezemoes van kinderen. De magie van de ochtend vervliegt...

De schoolbel klinkt schel en mechanisch. De leerling kijkt naar het bord, waarop formules en grafieken staan uitgestald als heilige tekens van vooruitgang.

‘Water stroomt omlaag omdat zwaartekracht het dwingt,’ zegt de docent.

‘Daarom gebruiken we dammen om de stroming te controleren.’

Jasmine klemt haar kaken op elkaar. ‘Controle...’, mompelt ze. ‘Altijd controle.’

Ze kijkt uit het raam, waar de regen in kronkelende riviertjes langs het glas glijdt.

Dat is geen rechte lijn. Dat is geen dwang. *Is dat geen échte vrijheid?* vraagt ze zich af..

‘Meneer, waarom leren we niet hoe water écht stroomt?’

Plotseling valt de klas stil. De docent trekt een wenkbrauw op. ‘Wat bedoel je?’

‘We leren alleen formules en berekeningen, maar het beweegt anders in de natuur dan in een rechte pijp. Dat weet toch iedereen...’ antwoordt ze, bijdehand. De leraar laat die een diepe zucht los.

‘Jij en je ideeën,’ zegt hij. ‘We baseren ons op wetenschap, niet op romantische fantasieën.’

Jasmine voelt haar bloed koken van verontwaardiging.

‘Het enige dat hier leren... is dat de natuur een machine is,’ roept ze. ‘Maar dat is ze niet!’

De docent draait zich om en gaat verder.

Ze voelt zich opgesloten in een wereld die haar niet begrijpt... in een wereld die de natuur vergeten is.

Haar vingers glijden over het ruwe houten bureau. De stemmen in de klas vervagen.

Buiten, in de verte, hoort ze het ruisen van bomen, het ritme van stromend water.

Hierbinnen is alleen stilte. Stilte en droge woorden op een bord.

‘Water stroomt volgens de wetten van Newton,’ vervolgt de leraar.

Jasmine sluit haar ogen en zondert zich af van de woorden...

Eindelijk zit de les erop en verlaat ze het klaslokaal. De schooldeur slaat achter haar dicht.

De regen klettert op het asfalt. Druppels stromen langs zijn gezicht, als kleine rivieren die hun eigen weg zoeken. Haar adem gaat snel. Haar gedachten tolleren.

De woorden van de leraar echoën in haar hoofd. Alles moet gecontroleerd worden...
 Moet voorspelbaar zijn. 'Wat een onzin!' roept ze hard uit terwijl ze haar fiets tegen het hek zet.
 Eindelijk weer thuis...

Achter haar klapt de voordeur dicht. Ze gooit haar tas op de grond.
 'Wat is er toch met je aan de hand?' vraagt haar moeder, haar stem trillend van schrik.
 'Waarom duwen jullie me die gevangenis in?' snikt ze, de tranen brandend in haar ogen.
 Haar vader slaat de krant dicht. 'Wat... hoe bedoel je gevangenis?'
 'Ze leren ons hoe we tandwielen in een machine moeten worden,' zegt ze.
 'Hoe we moeten gehoorzamen. Maar ik leer nooit wat het leven écht betekent!'
 Haar moeder slaakt een diepe zucht. 'School is belangrijk,' begint ze.
 'Je moet een diploma halen. Hoe wil je anders ooit iets opbouwen?'
 Haar vader knikt instemmend. 'Je moet leren hoe de wereld draait, meisje.'
 Ze schudt haar hoofd, de woede siddert door haar stem. 'Nee,' zegt ze resoluut.
 'Wat jullie bedoelen, is dat ik moet leren functioneren in een systeem dat zichzelf kapotmaakt.'
 Met een vermoeide blik rolt haar moeder haar ogen. 'Daar begint ze weer.'
 'Daar begin ik weer?' haar stem trilt van verontwaardiging.
 'Jullie slikken het systeem alsof het normaal is! Geld, macht, controle!
 Mensen zitten vast in kantoren, ze kijken naar schermen, ze rennen rond zonder te weten waarom!'
 Haar vader haalt zijn schouders op. 'Dat heet volwassen worden.'
 'Nee,' zegt ze met tranen in haar ogen, 'dat heet jezelf verliezen.'
 Haar moeder kijkt weg, alsof ze het niet wil horen. Haar vaders kaken spannen zich zichtbaar.
 'Luister,' zegt haar vader. 'Je kunt vechten tegen de wereld, of je leert erin te overleven.'
 'Ik wil niet overleven,' fluistert ze, haar stem breekt. 'Ik wil leven!'
 Een stilte vult de ruimte. Buiten raast de regen door. Binnen voelt de lucht zwaar.
 Haar hart bonkt. Haar adem stukt. 'Jullie begrijpen het niet,' zegt ze uiteindelijk.
 Haar moeder schudt haar hoofd. 'Misschien ben jij degene die het niet begrijpt.'
 Haar vader slaat de krant weer open. Het gesprek is voorbij.
 Zo gevangen als zij zich op school voelt, zo onbegrepen voelt ze zich thuis.
 Na het avondeten gaat ze op tijd naar bed, doodop van weer een dag *overleven*.
 Ze ligt op bed en kijkt dromerig naar het plafond. De woorden echoën in haar hoofd.
 'Je kunt vechten tegen de wereld, of je kunt een manier vinden om erin te overleven.'
 De stem van haar moeder volgt. 'Misschien ben jij degene die het niet begrijpt.'
 Ze huilt spontaan en denkt bij zichzelf: *Ligt het nu echt aan mij, of begrijpen zij het niet?*
 En, *als zij het niet begrijpen, wat is het dan dat ik wel begrijp en zij niet?*
 Verward sluit ze haar ogen. Haar ademhaling wordt kalmer, langzamer, stiller.
 Zachtjes glijdt ze weg in een diepe slaap... de ene wereld achterlatend, de andere wereld
 binnentredend. De dromenwereld.

Er verschijnt een zacht licht. Goudgele zonnestralen breken door een bladerdak van groen.
 De geur van mos, aarde en vochtige lucht vult haar longen. Haar voeten raken zacht gras.
 Haar handen glijden langs de bast van een oeroude boom. Ruw. Fris. Levend.

In de verte stroomt een beekje voorbij. Niet als een rechte pijp... geen in beton gegoten kanaal. Het water danst, draait in spiraalvormige bewegingen, helder en bruisend van leven. Ze knielt neer en raakt het koele water aan. Op dat moment speelt een zachte bries met een lok van haar haar. Dan kijkt ze op. En daar... aan de rand van het bos, staat een figuur. Een oude man, met ogen zo diep als de rivier zelf. Zijn mantel is verweven met het bos. Zijn handen rusten op een houten staf, als een wortel die uit de aarde groeit. De man kijkt haar aan en glimlacht. 'Je bent op zoek,' weerklinkt plotseling het geluid van een stem. Ze opent haar mond om te antwoorden.. maar de wereld vervaagt. Het licht wordt duister. Haar ademhaling verandert. Haar bewustzijn keert terug. 'Wakker worden,' roept haar moeder. Haar ogen schieten open. 'Mijn kamer... mijn bed?' De regen is gestopt. Een vage herinnering fladdert door haar gedachten. Groene bossen... stromend water... de wind die met haar haar speelt, en... de man met de diepe ogen. *Wie is hij? En waarom voelt zij zich plotseling zo... kalm?*

De Roep van het Bos

Ze staat op, klaar voor een nieuwe schooldag. Vreemd genoeg voelt ze een sprankje hoop. Haar voeten dragen haar naar de klas, haar lichaam zit op haar stoel... maar haar geest dwaalt ver weg. 'Vandaag gaan wij het hebben over het periodieke stel...'
De woorden van de leraar vervagen, klinken hol en ver weg, als een echo in een lege ruimte. Ondertussen kijkt ze uit het raam. Haar gedachten drijven voorbij als opeens haar adem stakt. Tussen de bomen, net buiten het zicht van de anderen, staat hij. De man uit haar droom. Ze kijkt recht naar haar... en het moment lijkt een eeuwigheid te duren. Dan beweegt de man, langzaam, als een schaduw in de mist. Zijn gestalte vervaagt. Zijn contouren lossen op in het stromende water. Zijn mantel verandert in bladeren, zijn voeten in wortels. Zijn lichaam vloeit weg met de wind. En dan is hij verdwenen. Haar hart hamert tegen haar ribben. Haar adem gaat snel en schokkerig. Ze knijpt haar ogen dicht, probeert scherp te zien. Droomt ze nog? Of is dit werkelijkheid? Haar handen ballen zich tot trillende vuisten. Ze kan niet blijven zitten. Met een scherp schurend geluid schuift haar stoel achteruit. 'Waar denk jij heen te gaan?' snauwt de leraar. 'Ik vertrek,' zegt ze vastberaden. 'Ga zitten. De les is nog niet voorbij,' roept hij haar na. Ze draait zich resoluut om. 'Voor mij wel,' roept ze, met een sprankeling van opluchting in haar stem. Met één ruk opent ze de deur en stormt naar buiten. De klas blijft verstijfd achter. De leraar trekt zijn wenkbrauwen op, onzeker over wat hij moet doen. 'Die komt wel terug,' zegt hij vol trots, in de veronderstelling dat zijn autoriteit een bepaalde aantrekkingskracht heeft. Ondertussen rent ze door de lange gangen. De school ruikt naar stof en oude boeken, maar eenmaal buiten wacht het bos. Zonnestralen verwarmen haar gezicht. De frisse lucht vult haar met vernieuwde energie. Ze rent zonder moe te worden. Haar benen bewegen sneller. Over het gras. Langs de beek. Naar de plek waar de man heeft gestaan. Niets... Alleen het water, slingerend en zingend...

Maar iets trekt haar verder... Haar voeten volgen de stroom. Dieper het bos in. De wereld wordt stil. De stank van de stad verdwijnt. De school raakt uit het zicht en de lesboeken tot een vage herinnering. De bomen torenen hoog boven haar uit. Het licht wordt zachter, groener, filterend door de bladeren. Ondanks dat ze vaker in het bos loopt, is ze nog niet eerder zo diep doorgedrongen. Het voelt alsof ze niet verdwaalt... maar op mysterieuze wijze gevonden wordt. Haar stappen worden trager. Het bos is anders dan zij zich herinnert. Dieper. Levendiger. Ze kan haar horen ademen. De bomen staan als wachters om haar heen, hun schors ruw en oud. Het bladerdak boven haar wiegt zacht in de wind, waardoor zonnestralen dansen op de bosgrond. Dan draait ze zich om. Waar is het beekje? Waar is het pad? Haar hartslag versnelt. Ze kijkt om zich heen. Links, rechts. Alle kanten lijken hetzelfde. Ze is verdwaald.... Ze ademt rustig in. Diep. En vertelt zichzelf dat ze kalm moet blijven. Maar de angst... die kruipt als koude vingers langs haar ruggengraat. De bomen lijken te bewegen. De grond voelt zachter onder haar voeten. De tijd versplintert. Is ze een minuut hier? Een uur? Ze zet een stap. Een tak kraakt onder haar voet. Het geluid snijdt door de stilte als een waarschuwing. Dan kijkt ze omhoog. De zon schuift voorbij. Ze moet een keuze maken. Hoewel haar adem trilt, heerst er tegelijkertijd een zekere rust over haar. Denk... voel... Haar blik valt op een spinnenweb, gespannen tussen twee takken. Fijn geweven en in evenwicht. De spin beweegt langzaam. Geduldig en zonder haast. Zij begrijpt het. Haast is de vijand van richting. Ze knielt en raakt de aarde aan. De bladeren voelen droog aan. Ze wrijft de aarde tussen haar vingers. Richting het westen is de grond vochtiger. Water. Daar moet ze heen. Haar voeten volgen het instinct. Ze wordt stil van binnen en dan ziet ze het. De bladeren, die loskomen van de takken, draaien in spiralen naar beneden. Ze bewegen in patronen, alsof ze een boodschap dragen. Haar ogen volgen de wervelende dans. De zon breekt door de takken en werpt lange stralen licht over de grond. De goudgele zonnestralen omhullen haar. Verderop kabbelt het water, zingend, vertellend. Ze voelt het diep in haar borst. De natuur *spreekt haar toe*... ze is nooit verdwaald. Ze is altijd al hier geweest. Ze is altijd al deel van dit ritme. Haar ademhaling versmelt met de bries. Haar hart klopt in het ritme van de aarde. Haar voeten vinden hun weg. Langzaam, zonder twijfel, loopt ze verder. Naar wat komen zal. De wereld die zij kent, lijkt niet meer te bestaan. Een dubbelzinnig gevoel overvalt haar. Wat als zij hier nooit meer uitkomt? Wat als niemand haar ooit vindt? Haar hart bonst steeds sneller. Haar gedachten gieren als stormen door haar hoofd. Haar lichaam wil rennen. Maar tegelijkertijd wil zij ook hier blijven, ontdekken en leren. Dan herinnert ze zich de spin. De druppels op het web. De manier waarop de natuur wacht. Ze sluit haar ogen. Haar gedachten schreeuwen nog steeds. Maar ze luistert niet meer. Ze ademt in. Diep. Langzaam. De aarde onder haar voeten voelt koel en stevig. Haar ademhaling is nu één met de wind. Haar gedachten zijn zo helder als het water. Voor het eerst in haar leven... voelt ze zich vrij.

Dan strijkt de wind langs haar gezicht, langs haar oogleden. Alsof ze wil zeggen: *open je ogen*. En, dat doet ze. Plotseling staat daar voor haar een man. Oud, maar tijdloos. Het is *hém*. De man van haar dromen en visioen. Hij staat daar, alsof hij er altijd al is geweest. Maar... is het echt? Of opnieuw slechts verbeelding? Terwijl ze druk in gedachten is, vraagt hij: 'Zoek je iets?' Ze schrikt wakker uit haar korte dagdroom en stottert: 'Uhm, ik denk het wel.' Ze hapt kort naar adem en fluistert dan nieuwsgierig. 'Wie bent u?' De man glimlacht en antwoordt op mysterieuze toon. 'Ik ben de Boswachter.' Zijn stem is diep, maar zacht. Als het ruisen van de bomen. Ze slikt en kijkt hem aan, terwijl de Boswachter met een kalme stem zegt. 'Maak je geen zorgen, je bent waar je hoort te zijn.' 'Ik... ik begrijp het niet,' brengt ze hikkend uit, overmand door verwarring. 'Je zoektocht begon al vroeg, en nu heeft hij je hier gebracht,' zegt de Boswachter veelbelovend. Een vreemde lichtheid vult haar lichaam, haar geest voelt helder als glas. 'Maar... waarom ben ik hier?' fluistert ze. De Boswachter knikt. 'En waarom laat de boom het blad los?' Ze denkt even na. 'Omdat het tijd is.' Langzaam beweegt de Boswachter zijn hoofd op en neer. 'Precies.' Ze kijkt hem aan, haar ogen glanzend van een vermoeden dat ze nog niet helemaal kan vatten. De Boswachter draait zich langzaam om. Hij zet een stap. Zijn voeten raken de aarde zacht, alsof hij haar niet wil verstoren. Zijn mantel beweegt mee op het ritme van de wind. Ze aarzelt een moment. Ze kijkt om zich heen. Het pad waar zij vandaan kwam, bestaat niet meer. De enige weg is voorwaarts. Ze slikt en voelt een vleug van stil vertrouwen. Dan volgt ze in de voetsporen van de Boswachter. Het bos sluit zich om hen heen, maar niet als om vreemdelingen. Het voelt alsof ze thuishoren, alsof het bos hen herkent.

Verhaal van de Boswachter

Een windvlaag ritselt door de takken... in de verte zingt de beek haar leid... voor haar ogen dansen bladeren door de lucht. Ze kijkt met wijde ogen om zich heen. De wereld voelt anders. Lichter. Groter. Er is iets... iets wat zij niet kan benoemen. De wereld voelt... levend. Ze sluit rustig haar ogen. Haar voeten vertragen. De grond voelt plots zachter. Alsof zij niet langer over aarde loopt, maar wordt gedragen. Het licht om haar heen begint door haar oogleden te schijnen en te bewegen. De bomen zijn hoger dan hij zich herinnert. Hun stammen pulseren, alsof ze ademen. De bladeren gloeien zacht, elk met een eigen licht. De lucht trilt, als klanken op een snaarinstrument. Water stijgt omhoog uit de beek, danst in de lucht als sluiers van vloeibaar zilver. Zij wil iets zeggen. Maar haar stem blijft stil. Haar gedachten vloeien weg. Zij voelt geen grens meer tussen zichzelf en de wereld. Zij is geen toeschouwer meer... maar een deel van dit alles. Een diepe, tijdloze stem klinkt overal en nergens. Komt het vanbinnen of vanbuiten?

'Je hebt lang geslapen. Maar jouw oog opent jouw ogen...'

Haar blik glijdt richting de beek... die op en naar golft... die draait in spiraalvormige patronen.

Haar hart klopt mee in hetzelfde ritme. Haar lichaam wordt vluchtig als een ademhaling.

Haar bewustzijn versmelt met de wereld. Voor een moment... een fractie van een eeuwigheid... is ze.

Dan voelt ze een hand rusten op haar schouder. Haar ogen schieten open.

De Boswachter staat voor haar. Zijn ogen rustig. Zijn aanwezigheid stevig als de aarde zelf.

'Welkom terug,' zegt hij zacht, met een brede glimlach.

Ze kijkt rustig om zich heen. Het bos is weer normaal... de beek stroomt zoals altijd.

Geen zwevende waterdruppels meer... geen pulserende bomen. Maar zij weet...

dat alles wat zij heeft gezien nog steeds hier is. Verborgen. Wachtend.

De wereld die pulseert als een levend wezen... de beelden dansen nog na in haar hoofd.

Het voelt zo echt. En toch... Hier, in dit moment, is alles weer zoals het was.

De aarde onder haar voeten. De koele lucht. Haar trillende handen... ze klemt ze tot vuisten.

Verward en met schorre stem fluistert ze. 'Wat was dat?'

De Boswachter blijft kalm en kijkt haar doordringend aan. 'Wat denk je zelf dat het was?'

Ze schudt langzaam haar hoofd. 'Ik weet het niet.'

Zij loopt een paar passen achteruit, haar blik flitsend door het bos. Haar ogen zoeken naar sporen.

Iets wat kan bewijzen dat zij niet gek wordt. Maar de bomen staan stil...

Het water stroomt zoals het altijd stroomt... Het licht is niet langer dansend goud...

'Hoe kan de wereld zo anders zijn... en dan weer zo gewoon?'

De Boswachter glimlacht. 'Wat als deze wereld niet de ware is?'

Ze stokt in haar ademhaling. Haar gedachten struikelen over elkaar heen.

'Bedoelt u dat... wat ik zag... echter was dan dit?'

'Niet echter,' zegt hij rustig. 'Wel vollediger.'

Ze trekt haar wenkbrauwen samen. 'Wat betekent dat precies?'

'Het betekent,' zegt hij 'dat jij tot nu toe slechts een deel van de werkelijkheid hebt gezien...

Je ogen kijken, maar ze zien niet alles.'

Ze kijkt hem aan, haar ogen gevuld met vragen die ze nog niet kan verwoorden.

'Waarom liet u me dit zien?' zegt ze, met een vragende blik in haar ogen.

'Ik heb je niets laten zien,' antwoordt hij kalm. 'En toch zag je het.'

Dat betekent dat je het al wist, ergens diep vanbinnen.'

Ze knikt onzeker en sluit opnieuw haar ogen. De stilte vult haar wezen. Ze heeft geen woorden meer, geen zekerheden... alleen een diep weten dat dit is waarnaar ze altijd al had gezocht.

Hij kijkt haar aan met ogen die niets verlangen, alleen geduldig wachten.

Een stilte valt. Dan, zacht maar vastberaden, vraagt ze. 'En nu?'

De Boswachter gaat rustig zitten op een dikke wortel, zijn staf leunend tegen zijn knie.

Zijn blik dwaalt af naar het water. 'Nu vertel ik je een verhaal,' antwoordt hij.

'Een verhaal...' fluistert ze zacht, alsof ze het meer tegen zichzelf zegt dan tegen hem.

'Ja,' vervolgt hij, 'omdat alle verhalen slechts verschillende golven zijn op dezelfde rivier.'

En misschien, als je goed luistert, herken je de stroming.'

De ogen van het meisje beginnen te glinsteren. Langzaam zakt ze neer op de grond.

'Eens,' zegt hij zacht, zijn stem ver weg, 'groeide ik op in een dorp, niet ver hier vandaan.'

Zijn vingers strelen dromerig de knoesten van zijn staf.

'Een land van uitgestrekte velden, stromende rivieren, diepe bossen en rollende heuvels.'

Ze zit roerloos, opgenomen in het moment door zijn woorden.

'Ik herinner me dat ik als kind al werd aangetrokken door het bos en het stromende water,' zegt hij zacht. Zijn blik zoekt de hare terwijl hij verder spreekt...

'Net als jij verlangde ik er van jongs af aan naar om de natuur te begrijpen, om zo dicht bij de waarheid te komen... een waarheid die ik op school of in de kerk nooit vond.'

Daarin kan ik mezelf zeker herkennen, denkt ze.

'Telkens weer vond ik mezelf terug in het bos, waar ik urenlang naar het stromende water kon kijken zonder me ooit te vervelen of moe te worden, vervolgt hij.

'Vaak lag ik op de bemoste oever. Een vrediger gevoel dan dat heb ik nooit gekend.'

De aandacht van het meisje lijkt als magnetisch verbonden aan elk woord dat hij laat klinken.

'Ik was jong, niet ouder dan jij. Ik liep langs de rivier in het bos, zoals ik zo vaak deed.

Maar deze dag was anders. Wanneer ik daar op de oeverkade lag, merkte ik dat het water heel geleidelijk beslag nam over mijn bewustzijn.'

'Bedoelt u dat de rivier uw bewustzijn opslokt?'

De Boswachter schudt zijn hoofd. 'Zo zou ik het niet zeggen.

Het is eerder een ontmoeting van verlangens die uitmondt in samensmelting. In totale overgave liet ik het water langs mijn zoekende ogen stromen en merkte ik dat ik in duizenden kolken werd meegezogen'

'Hmm,' mompelt ze, terwijl ze hem vragend aankijkt. 'Wat gebeurde er daarna?'

'Langzamerhand begon ik te spelen met deze krachten in het water en gaf ik mijn zogenaamde *vrije bewustzijn* op. Ik liet het een tijdje aan het water over,' vervolgt hij, terwijl hij dromerig kijkt naar een beekstroom verderop.

'Beetje bij beetje werd dit spel een zeer serieuze zaak, omdat ik zag en ervaarde dat het mogelijk is om mijn eigen bewustzijn los te laten van mijn lichaam en het aan het water over te laten.'

'Was u niet bang dat uw bewustzijn verloren zou gaan?'

'Totaal niet,' antwoordt hij, zonder aarzeling. Wat mij namelijk alsmaar duidelijker werd, is dat water de drager van het leven is.'

'Water als drager van het leven...' herhaalt ze fluisterend, terwijl ze zachtjes dichterbij kruipt.

'Water is... wat er is,' vult hij dromerig aan, terwijl hij zijn verhaal rustig hervat.

'Toen mijn eigen bewustzijn naar mij terugkeerde, onthulde de diepst verzonken ziel van het water mij vaak de meest buitengewone dingen.'

'Wauw,' zegt ze, haar ogen vol ontzag. 'Wat onthulde zich... wat wilde het u vertellen?'

'Wat het mij wilde vertellen, Jasmine,' antwoordt hij rustig, 'openbaarde zich via de ervaring zelf en is moeilijk in woorden te vangen. Weet je, we kunnen alles begrijpen over de zon, de atmosfeer en de rotatie van de aarde, maar toch kun je de stralen van de zonsondergang missen. Er is geen vervanging voor de directe waarneming van de concrete realisatie van een ding in zijn werkelijkheid. Vertel eens... had jij daarnet ook niet moeite om te beschrijven hoe je je voelde, toen je één werd

met de bomen, de wind, het water en de aarde?’

Ze kijkt verbaasd op. *Hoe weet hij mijn naam? En over mijn ervaring?*

‘Hoe weet u dat?’ stamelt ze. ‘Ik heb mijn naam nooit genoemd en...’

Hij glimlacht mild. ‘Je hebt nog veel te ontdekken, maar je hebt het juiste pad teruggevonden.’

Ze kijkt hem onderzoekend aan, maar diep vanbinnen voelt ze een onverklaarbaar vertrouwen groeien. Ondertussen hervat de Boswachter zijn verhaal.

‘Toen ik jong was wist ik nog niet dat mijn leraren er niet van hielden als ik vragen stelde waarop zij geen antwoord konden geven. Ik vertelde hun mijn ervaringen, maar werd genegeerd.

En toch wist ik dat ik iets had gezien dat niet genegeerd kon worden. Dus ik ging terug naar de rivier.

Dag na dag. En ik leerde kijken. Niet met de ogen van een mens, maar met de ogen van de natuur.’

Jasmine vraagt zich stilletjes af: *Zijn dat dezelfde ogen die mijn visioenen optekenen?*

‘En op een dag gebeurde het,’ vervolgt hij zachtjes. ‘Ik wist niet alleen wat ik zag...

maar ik begon het te begrijpen.’

Nieuwsgierig spitst ze haar oren. ‘Wat begon u te begrijpen?’

‘De manier waarop het water zich beweegt... zich voortplant in de stroom van het leven.

Ik wist niet alleen dát het stroomt, maar ook hoe én waarom. In een flits werd het mij duidelijk dat het ongedwongen stroomt en niet onderworpen is aan wetten die wij erop plakken.’

Hij pauzeert kort en zijn ogen glijden langzaam over de omgeving.

‘Het voelde als een openbaring. Iets wat ik tot dan toe niet begreep... of misschien nog niet kón begrijpen. Maar die dag besloot ik niet langer te leven naar de verwachtingen van anderen.

Dat was de dag dat ik begon te leren van de enige ware lerares: de natuur zelf.’

De gedachten van het meisje strekken zich uit, verder dan haar woorden kunnen reiken.

Spinnen heen en weer. De ervaring van eerder. Het visioen. Het gevoel dat de wereld groter is dan zij altijd heeft gedacht. En nu dit... een man die ooit net als zij is geweest. Vragen stellend.

Verwarring voelend. Genegeerd door de wereld. Maar in plaats van zich aan te passen...

kies hij ervoor de natuur als leraar te erkennen. En hij heeft gezien. Hij heeft leren begrijpen.

Ze voelt een diep respect opkomen. Maar ook een stille uitdaging... ben ik hier ook toe in staat?

Ze heft haar hoofd en kijkt naar hem. Hij zit roerloos, zijn blik verzonken in het stromende water.

Hij straalt de rust uit van een boom die eeuwenlang heeft geworteld. Hij wacht...

niet op woorden, niet op vragen, maar op het juiste moment.

Natuur als Lerares

Met rustige passen loopt de Boswachter naar de beek en wijst met zijn staf naar het stromende water. ‘Kijk goed,’ zegt hij, ‘en laat je meenemen. Je antwoord ligt daar.’

Ze volgt de aanwijzing op en volgt niet alleen met haar ogen, maar met haar hele wezen.

Ze ziet hoe het water spiralen vormt, zachtjes krult als golven, kronkelt langs stenen, zich verdeelt en telkens weer terugvindt. Weerstandloos, in een eeuwigdurende dans. Niet in rechte lijnen... niet alleen naar beneden, maar in een ritmische pulsatie.

Dan volgt haar blik een blad dat meedrijft. Eerst langzaam, gedragen door een kleine draaikolk, dan

plots versneld in een werveling, springend over een steen, en verder, altijd verder. Haar gedachten worstelen om grip te krijgen op wat ze zojuist heeft gezien.

'Het is.... Het water dat...' begint ze stamelend.

Het voelt alsof zij probeert water vast te houden met haar blote handen.

Elke keer dat zij denkt het te begrijpen, glipt het weg.

'Sommige dingen...', zegt hij geruststellend, 'kunnen niet in woorden worden samengevat.'

Dan tilt hij zijn staf op en laat die zachtjes over het glinsterende wateroppervlak glijden.

'Water volgt geen rechte lijnen,' spreekt hij kalm. 'Het beweegt vrij, maar in een natuurlijk ritme.

Het duwt niet, het strijdt niet, het stroomt.'

Ze richt haar blik opnieuw op de beek. Het blad, dat eerder haar aandacht trok, glijdt vredig verder, zonder tegenstand. Met een vleug teleurstelling in zijn stem gaat de Boswachter verder.

'Wij mensen proberen het water te controleren... we dringen het in rechte kanalen, vangen het op in reservoirs, persen het in pijpleidingen... maar alles wat gevangen wordt, verliest uiteindelijk zijn kracht, omdat het zijn vrijheid kwijtraakt.'

Haar ogen blijven de beweging van het stromende water volgen.

Dan stapt hij op een grote rots in de rivierbedding en wijst met zijn staf.

'Zie je dat?' vraagt hij uitnodigend. 'Die werveling om de steen, die kleine draaikolk?'

Voorzichtig zet ze een stap dichterbij naar de beek en kijkt geconcentreerd.

Even later knikt ze, haar ogen vol herkenning. 'Het beweegt niet recht vooruit,' antwoordt ze.

'Het draait, keert terug, en lijkt een beweging over zichzelf te maken. Fascinerend!'

Hij glimlacht tevreden en maakt met zijn staf een spiraalbeweging.

'Water beweegt in een spiraal. Het zoekt niet de kortste weg, maar de meest natuurlijke.

Het danst tussen weerstand en overgave, tussen vasthouden en loslaten. En toch...'

Zijn stem wordt zachter. 'Blijft het altijd zichzelf.'

Ze trekt haar wenkbrauwen op en kijkt verbaasd op. 'Wat... bedoelt u?'

Met een rustige beweging spreidt hij zijn armen wijd.

'De gedraaide bloemkelken, de spiraalvormige grassprietten, de gebogen takken, de golvende bladeren... alles beweegt, alles ademt. Een voortdurende pulsatie, een ritme van uitreiken en terugkeren, zonder ooit de oorsprong te vergeten.'

Ze laat haar blik rondgaan en fluistert eerbiedig.

'Ik zie het... alles in het bos lijkt te ademen. Eerst in, dan weer uit.'

Hij knikt langzaam, een vredige, bijna vaderlijke lach op zijn gezicht.

'Alles om ons heen beweegt, pulseert, meandert... verandert van richting,' vervolgt hij.

'Alleen zó kan het zichzelf blijven transformeren, zonder ooit iets anders te worden dan zichzelf.'

'Dus... iets verandert, maar blijft toch zichzelf,' fluistert ze, terwijl ze de betekenis laat bezinken.

'Jij, ik, alles om ons heen,' glimlacht hij, 'we zijn allemaal uit dezelfde energie geweven, in een eindeloos spel van beweging. En weet je waarom?'

Ze haalt haar schouders op en schudt langzaam haar hoofd.

'Omdat altijd hetzelfde zijn ondraaglijk zou zijn,' zegt hij, terwijl een stille lach om zijn lippen speelt.

Ze lacht zacht terug, en hij vervolgt, alsof hun gedeelde glimlach iets onzichtbaars had geopend.

'Stel je voor dat je voor altijd exact dezelfde persoon zou blijven, zonder groei, zonder verandering.

Dat zou een vreselijke sleur worden, nietwaar?’

Ze knikt, nog steeds met die speelse glimlach op haar gezicht.

‘Daarom is het zo geregeld,’ vervolgt hij rustig, ‘dat je na een tijdje ophoudt jezelf te zijn en dan terugkomt als iemand anders. En als je dat eenmaal doorziet, doorzie je het eindeloze spel van verdwijnen om elders weer te verschijnen.’

Ze richt haar blik opnieuw op de beek, waar de weerspiegeling van bomen en hemel een dans van licht en schaduw vormt. ‘Dus... eigenlijk verliezen we nooit echt iets?’

Hij knikt, bukt zich en raapt een blad van de grond. Zachtjes legt hij het op de stromende rivier, die het onverstoord meedraagt.

‘Het leven is als dit blad... je ziet het nu,’ zegt hij, terwijl ze samen kijken hoe het blad meedrijft en langzaam uit zicht verdwijnt. ‘Maar nu zie je het niet meer. Betekent dat dat het verdwenen is?’

Ze schudt zachtjes haar hoofd, maar in haar ogen glinstert een nieuw inzicht.

‘Nee,’ fluistert ze, ‘het betekent alleen dat het voor mij niet meer zichtbaar is.’

De Boswachter heft zijn hoofd naar de hemel, waar vredige wolken hun weg vinden.

Zijn woorden vertragen, zijn stem klinkt nu beschouwend, met een bijna filosofische lading.

‘Water is als een spiegel... het grijpt niet, het weigert niet. Het ontvangt alles, maar houdt niets vast.’

Dan kijkt hij haar aan, en haar ogen, vol vragen, zoeken de zijne.

‘De volmaakte mens laat zijn geest worden als water... als een spiegel.’

Ze denkt diep na, de stilte tussen hen als een zachte ademhaling, en knikt aarzelend.

‘Dus... ik hoef alleen maar mee te bewegen met het leven? Niet vast te houden, niet te strijden?’

Hij knikt en eindigt, met een stem vol betekenis.

‘Zoals een surfer op een golf... Hij beheerst de golf niet, hij leert erop te balanceren.

Hij stemt zich af op haar ritme, haar beweging. En alleen dan draagt de golf hem vanzelf.’

Haar vragen glijden weg, als bladeren op de wind.

Ze haalt diep adem en voelt een rust over zich neerdalen die ze nooit eerder heeft gekend.

Hoewel ze niet zeker weet of ze alles begrijpt wat de Boswachter zojuist heeft verteld, weet ze één ding zeker: haar ware reis is nu begonnen.

Wat Blijft Zonder Woorden

De ogen van Jasmine glinsteren als diamanten terwijl ze zich achterover laat vallen in het dikke bladerdek. Ze blikt omhoog naar de hemel, de wolken dansend in het blauw. De Boswachter leunt ontspannen tegen een boom.

‘Net als water,’ klinkt zijn stem weer, ‘beweegt alles wat leeft zich voort in spiralen. Zelfs de aarde...’

Ze schiet overeind. ‘Wat...?’ Haar lichaamstaal spreekt boekdelen.

‘Ja, Jasmine,’ zegt hij met een brede glimlach. ‘Men denkt vaak dat de aarde in een cirkel rond een stilstaande zon beweegt. Maar de zon beweegt zelf ook... en de aarde volgt haar, niet in een cirkel, maar in een spiraal door het heelal.’

Ze kijkt omhoog en stelt het zich voor: de zon die zich voortbeweegt, de aarde die haar volgt in een eindeloze spiraal. Steeds opnieuw langs hetzelfde pad, maar nooit precies op dezelfde plek.

'Eigenlijk volkomen logisch,' fluistert ze, alsof het inzicht haar zachtjes omhelst.
 'Ik zou het liever heel natuurlijk noemen,' vervolgt hij met een lichte knik.
 Ze gaat rechtop zitten en laat haar blik weer rusten op het stromende water in de beek.
 'Dus... de beweging die we hier zien,' fluistert ze, 'is dezelfde als die van de aarde door het heelal.'
 Ze valt stil. Het duizelt haar, maar niet op een verwarrende of nare manier...
 eerder alsof een sluier voor haar ogen wordt opgetild.
 '...Water keert telkens terug, maar nooit precies op dezelfde plek. Net als wij...'
 Haar stem klinkt dromerig, terwijl haar ogen opnieuw beginnen te stralen.
 De Boswachter glimlacht, zichtbaar tevreden met haar groeiend begrip.
 'Het water in de beek. Het bloed dat door jou stroomt. Het sap dat de boom voedt. De aarde die draait. De zon die reist. Het universum die zingt. Alles beweegt in dezelfde grote voorstelling: eindeloos complex en toch wonderlijk eenvoudig.'
 Jasmine keert zich een beetje naar binnen en spreekt haar gedachten hardop uit.
 'Maar... waarom heb ik dit nooit eerder gezien? Waarom hebben we dit niet geleerd op school?'
 Hij laat een stilte vallen en kijkt haar aan met een scherpe, maar niet onvriendelijke blik.
 'Schoolkennis bestaat uit formules. Regels. Wetmatigheden die zogenaamd alles verklaren.
 Op tal van manieren wordt geleerd hoe de wereld zou *moeten werken*. Niet hoe ze werkelijk is.'
 Ze kijkt op, haar ogen groot van verwondering. 'Maar hoe moeten we het dan leren?'
 Hij leunt op zijn staf en antwoordt rustig.
 'Door niet alleen te kijken, maar werkelijk te zien. Door niet slechts te luisteren naar geluiden, maar te horen wat de stilte je probeert te zeggen. Het komt neer op één ding: door van iets niet te maken wat jij *denkt dat het is*, of wat je graag zou willen dat het is... maar te erkennen *zoals het is*. En alleen dan... kan iets werkelijk betekenis krijgen. Want *betekenis*,' voegt hij bedachtzaam toe, 'is niets anders dan een bewegende aftekening van wat werkelijk is.'

 Ze is er stil van. De kracht van de boodschap, niet alleen de woorden, maar de diepere essentie achter de woorden... de stilte waarover hij spreekt, dringt verder dan slechts het verstand.
 Een speelse glimlach krult om zijn lippen wanneer hij spontaan vraagt: 'Wat is de waarheid?'
 Ze denkt diep na. 'Waarheid is... wat iets echt maakt,' antwoordt ze aarzelend.
 Een brede grijns verschijnt opnieuw op het gezicht van de Boswachter.
 'En wie bepaalt wat echt is?'
 Ze wendt haar blik af en fluistert zachtjes... 'De feiten... denk ik...?'
 Langzaam draait hij zich om, raapt een steen van de grond en werpt hem in de lucht. Even zweeft de steen. Hij vangt hem weer en dan, onverwachts, werpt hij hem richting haar. De steen vliegt in een sierlijke boog en ze vangt hem moeiteloos op. Haar vingers sluiten zich strak om het ruwe oppervlak.
 'Wat is dat?' vraagt hij, zijn stem speels en uitdagend.
 'Een steen,' antwoordt ze zonder aarzeling. Hij knijpt zijn ogen samen. 'Is het dat?'
 Ze werpt een blik naar de steen in haar handen. Zij voelt zich plots ongemakkelijk.
 Met onzekere stem. 'Natuurlijk. Iedereen weet dat dit een steen is...'
 Hij raapt opnieuw een steen op en laat die in de beek vallen.

Water spat op, rimpelingen trekken wijduit over het oppervlak, en de steen verdwijnt in de diepte.
'Als niemand hem had gezien,' vraagt hij rustig, 'zou hij dan nog steeds een steen zijn?'

Ze aarzelt even. 'Ja... natuurlijk,' stamelt ze. 'Hij is er toch?'

De Boswachter knikt langzaam. Een moment van stilte daalt over hen neer.

'Hij is er,' vervolgt hij, 'maar *hij* is niet een steen. Wij hebben hem zo genoemd. Wij hebben hem benoemd en vastgezet in een definitie. Maar een naam maakt iets niet tot wat het werkelijk is...'

Ze zwijgt en moet toegeven dat ze er nog niet eerder op die manier over had gedacht.

'Als mensen,' vervolgt hij kalm, 'zijn we gewend geraakt aan het idee dat alles zich naar ons moet schikken. Maar waarheid, Jasmine... waarheid is als iets glibberigs.'

Hij wandelt rustig naar de beek, hurkt neer en schept een handvol water op.

Tussen zijn vingers glijden de druppels langzaam terug naar de stroom.

'Iets dat stroomt, zoals dit water...' vervolgt hij. 'Ons verstand herformuleert haar voortdurend, kleurt haar in, oordeelt erover... vaak zonder dat we het zelf beseffen.'

Ze knikt langzaam... en kan het niet ontkennen.

'In onze *mensenwereld* blijft meestal slechts dat over wat met veel moeite in onze hoofden is gestopt. Via scholen... instituten... nieuwskanalen... hun weg hebben gevonden in de vorm van normen, waarden en wetten die we bedenken en om ons heen bouwen.

Maar de waarheid... die laat zich niet vastleggen in formules.'

Hij buigt zich opnieuw, schept een handvol water en laat het moeiteloos wegvloeien.

'Denk aan dit water...', legt hij uit, 'op school wordt het H₂O genoemd. Er wordt gezegd: water is een vloeistof. Maar als het bevriest, noemen we het ijs.'

Hij pauzeert even, terwijl hij met een vloeiende beweging weer opstaat.

'En als het verdampt, noemen we het mist. Is het dan geen water meer?'

'Jawel... dan is het nog steeds water, alleen in een andere vorm,' antwoordt ze bedachtzaam.

'Precies,' zegt hij, met een tevreden knik. 'Alleen de namen veranderen. De definities veranderen.

Maar als een definitie verandert, betekent dat dan ook dat de waarheid verandert?'

Er valt een aangename stilte... geen lege stilte, maar één die zindert van betekenis.

Dan tikt de staf van de Boswachter ritmisch op de grond.

'We zien dingen vaak niet zoals ze zijn, en soms zelfs niet eens zoals wij willen dat ze zijn... maar hoe ze ons worden aangereikt... op school, via de krant, de wetenschap,' begint hij.

'Maar dat maakt ze nog niet zo... een vogel is niet vrij omdat wij zeggen dat hij vliegt.

Een rivier is niet krachtig omdat wij haar stroming meten. En een mens is niet wijs omdat hij boeken leest. Dat zijn slechts oordelen die wij als mens koppelen aan een situatie.'

'Dus... waarheid is niet wat we zeggen dat het is?'

Hij schudt langzaam zijn hoofd.

'Waarheid is wat aanwezig blijft, ook zonder woorden,' eindigt hij.

Ze kijkt vol verwondering naar de Boswachter. Niet alleen voor zijn woorden, maar vooral de manier waarop hij het onaantastbare tastbaar weet te maken... alsof hij deuren opent naar werelden die ze eerder had voorbijgelopen.

Leren zonder Lijnen

Jasmine staat op uit het zachte bladerdek en samen wandelen ze langs de rivier, verder de levendige, ademende wereld in. Niet kort daarna, vertraagt ze haar pas. Er is iets. Fluisteringen. Niet van de Boswachter, niet van zichzelf, maar van het bos zelf. Zacht, als een streling van de wind, nauwelijks hoorbaar, maar onmiskenbaar. Het komt van overal en nergens tegelijk. Als de ademhaling van iets dat altijd heeft gesproken...

Eerst lijkt het gewoon de wind, spelend tussen de takken, dansend door de bladeren. Maar hoe langer ze luistert, hoe meer ze begrijpt dat het niet zomaar wind is. Het is een ritme. Een patroon. Ze kijkt om zich heen. De zon filtert door de bladeren, maar niet willekeurig. Het licht valt in golven, in onzichtbare structuren die zich herhalen. De schaduwen dansen er ritmisch op mee, als een taal die nog nooit eerder is uitgesproken in woorden. De rimpelingen in de plassen op het pad, de manier waarop het water zacht en pulserend beweegt. Het zijn golven, stromen van beweging, als een melodie zonder begin of einde.

Dan staat de Boswachter stil, vouwt zijn handen om zijn staf en kijkt omhoog naar de bomen.

'Heb je de aarde ooit een woord horen spreken?' Ze schudt haar hoofd.

'Heb je de lucht ooit een letter zien schrijven?' Weer schudt ze haar hoofd.

'Heb je weleens formules gezien op de koppen van plantjes?'

'Nee, natuurlijk niet,' zegt ze glimlachend.

'En toch spreekt de natuur,' vervolgt de Boswachter, terwijl hij rustig z'n pad vervolgt.

'Zelfs alles dat niet lijkt te spreken, spreekt tot ons.'

Ze kijkt hem vragend aan. 'Spreekt?'

Hij zucht tevreden en kijkt naar de lucht, alsof hij luistert naar iets wat zij niet kan horen.

'Vormen, geuren, kleuren... subtiele aanreikingen die ons allen iets vertellen. Ze verklaart zichzelf, maar niet in letters, niet in cijfers. Ze spreekt, maar kan alleen worden gehoord via beleving.'

Ze glimlacht, maar haar ogen verraden verwarring. 'Beleving?'

De Boswachter staat stil en gebaart naar de bomen om hen heen.

'Wat zie je als je naar een boom kijkt?'

'Ik zie... een stam met takken en bladeren,' begint ze rustig.

'Ik zie dat hij omhoog groeit... en dat zijn wortels diep in de grond reiken.'

Hij stopt en kijkt haar aan. 'En zonder een enkel woord vertelt hij je iets, nietwaar?'

Ze kijkt opnieuw naar de boom. Ze heeft het nooit eerder op deze manier bekeken.

De boom laat zien hoe hij groeit. Hoe hij zijn kracht haalt uit de aarde. Hoe hij uitrekt naar het licht.

'Alles wat je kunt zien om je heen toont je een wetmatigheid aan,' legt hij uit.

Zonder woorden, zonder cijfers, zonder boeken. Puur door zijn vorm en beweging.'

Haar ogen volgen het patroon van de schaduwen op de grond, alsof ze een vergeten taal probeert te lezen. Ze kijkt omhoog en volgt de kronkelende stam van een klimplant. De werveling van een opkrullend blad. De dansende beweging van de grashalmen in de wind. Ze is er stil van.

'Kijk naar de vorm... naar de richting en volg het ritme,' zegt hij, terwijl hij haar schuin aankijkt.

'Dan zal de natuur tot je spreken, zonder één enkel woord.'

'Als de natuur haar kennis toont in vormen en bewegingen...' zegt ze. 'Hoe bewaart ze die kennis?'

Hij kijkt haar aan zoals een oude boom naar de wind kijkt, onbewogen, maar toch volledig bewust van haar aanwezigheid. Hij loopt naar een oude eik en legt zijn hand tegen de ruwe bast.

'De natuur is geen boek waarin je pagina's kunt omslaan,' vertelt hij kalm.

'Ze schrijft niet met inkt, maar met structuur. Elke vorm die je ziet is een herinnering.

Een getuigenis van krachten die door de tijd heen hebben gewerkt.'

Ze opent haar mond om iets te zeggen, maar sluit hem weer.

'Kijk naar deze boom. Zijn bast is gerimpeld, diep gegroefd. Dat is geen toeval...

Elke lijn, elke knoest vertelt het verhaal van zijn leven. De jaren van overvloed waarin hij snel groeide, maar ook de jaren van droogte waarin hij moest vechten om te overleven.

De wonden die hij opliep, de takken die hij verloor. Ze zijn allemaal opgeslagen in zijn vorm.'

Ze kijkt aandachtig naar de schors. Haar ademhaling wordt rustig, alsof het zich probeert af te stemmen op iets groters. Haar ogen worden groter en ze begint al meer te zien. Een boom is geen statisch ding, maar een levend archief. Zijn jaarringen, zijn kromming, zelfs zijn bladeren. Alles is een herinnering aan wat hij heeft doorgemaakt.

'Dus de natuur bewaart haar geschiedenis in zichzelf?'

'Precies, Jasmine,' bevestigt hij met een rustige knik. 'Niet in boeken, maar in wat ze voortbrengt.'

De vorm van een blad. De structuur van een schelp. Zelfs de werveling van de wind.

Elk patroon draagt een herinnering, iets om te ontdekken. De Boswachter laat zijn woorden in de lucht hangen, en ze voelt hoe ze in haar zakken. Hun stemmen verdwijnen in het geritsel van de bomen, alsof het bos hun geheimen bewaart.

Dan heft ze plotseling haar blik, kijkt naar hem en vraagt.

'Dus... om de waarheid te vinden, hoeven we niet naar school of naar de kerk?'

'Je mag haar daar zoeken,' zegt hij glimlachend, 'maar ik heb haar daar nooit gevonden.'

Zijn ogen glanzen speels terwijl hij zich iets naar haar toe buigt.

'Wat blijft er over van een les op school zonder schoolboek? Van een kerkdienst zonder preek?'

'Vrij weinig...,' grinnikt ze. 'Dus... school leert ons niet écht?'

'Wat je op school leert,' legt hij uit, terwijl hij haar strak aankijkt, 'is redeneren, zoeken en denken in directe verbanden. Terwijl in de natuur alles indirect gebeurt, subtiel en ongedwongen.'

Ze kijkt op, haar blik vol verwarring. 'Wat bedoelt u daarmee?'

De Boswachter houdt haar blik vast en antwoordt met een wedervraag.

'Hoe, denk jij, wekt het leven haar kracht op?'

Ze aarzelt even, moet schakelen.

'Bedoelt u energie?' vraagt ze voorzichtig. Hij knikt kort ter bevestiging.

'Uhm... op school heb ik geleerd dat door grondstoffen te verbranden warmte ontstaat, en dat die warmte wordt gebruikt om motoren aan te drijven,' zegt ze aarzelend.

'Ga door,' moedigt hij haar vriendelijk aan.

'Ook wordt gebruik gemaakt van het gewicht van water in waterkrachtcentrales en van de wind voor de aandrijving van windmolens. Dat weet u toch wel?'

Hij zucht en knikt. 'Helaas weet ik dat, Jasmine.'

'Helaas?' Ze kijkt hem verbaasd aan. 'Hoezo helaas?'

Hij heft zijn staf en trekt een rechte lijn in de aarde.

'Zo denken wij,' zegt hij rustig. Hij trekt een tweede lijn, parallel aan de eerste.

'Zo bouwen wij. Zo werken wij.' Dan laat hij de punt van zijn staf stil op de grond rusten.

'Maar de natuur... werkt die zo?' vraagt hij, terwijl hij haar onderzoekend aankijkt.

Ze laat haar ogen dwalen. Haar blik glijdt langs het stromende water van de rivier...

over de bloeiende bloemen in het veld... langs de dansende bladeren in de bomen...

tot aan de wolken hoog in de lucht. Langzaam schudt ze haar hoofd.

Soepeltjes draait hij zijn staf in de grond en tekent een spiraal.

'De mens zoekt de directe weg. De natuur volgt de indirecte,' vervolgt hij kalm.

'Wind... een kracht die wij gebruiken om molens te laten draaien, om *energie* op te wekken.

Voor de mens is de wind simpel. Hij waait, hij duwt, hij doet werk. Maar waarom is wind er?'

'Omdat... lucht beweegt?' zegt ze zacht, haar schouders lichtjes ophalend.

De Boswachter knikt bedachtzaam. 'En... waarom beweegt de lucht?'

Ze blijft stil, haar gedachten haperen, in het besef dat ze daar nooit echt over heeft nagedacht.

'Wind is niets anders dan het stromen van lucht...' vervolgt hij.

'En waarom stroomt lucht? Om zich van het ene gebied naar het andere gebied te verplaatsen.

En dat doet het... wanneer een bepaald gebied verzadigd is, bijvoorbeeld door warmte en druk... die warmte en druk verplaatst zich naar een gebied waar koelere temperaturen heersen en de druk lager is. Zo behoudt de natuur een evenwichtige uitwisseling die dagelijks wordt beïnvloed door de aanwezigheid van de zon.'

Hij wijst omhoog richting de zon, waarvan de stralen als vloeibare linten door de boomtoppen sijpelen en het bos zacht laten oplichten in een gouden gloed.

'Zie je,' vervolgt hij, 'de wind is niet zomaar een kracht.

Wind wordt geboren uit het spel tussen warmte en kou... weet je wat dat betekent?'

Ze kijkt hem vragend aan. 'Niet echt,' fluistert ze.

'Het betekent,' glimlacht hij, 'dat wind niet de oorzaak is, maar het gevolg.'

Opnieuw beginnen de ogen van het meisje te glinsteren. Hij merkt het op, en vervolgt.

'Kijk daar, naar het stromende water,' zegt hij. 'Waarom *stroomt* dat?'

'Mijn leraar op school zegt vanwege de zwaartekracht,' antwoordt ze.

Hij kijkt haar uitdagend aan. 'Oh ja? Is dat zo?' zegt hij op speelse toon.

'Vertel eens dan... wat doet de zwaartekracht.'

'Nou...', begint ze mompelend, 'dat is gewoon het gewicht van water. Daardoor valt het naar beneden en stroomt het stroomafwaarts...'

Hij lacht zachtjes, niet uit spot, maar uit mild begrip.

'Wat jij omschrijft, Jasmine, is opnieuw een effect... niet de oorzaak. Want net als bij de wind, wordt ook het stromen van water aangedreven door verschillen in temperatuur. Of beter gezegd... door verschillen in potentiaal. Wat wij om ons heen zichtbaar zien stromen, is daarom altijd het gevolg van dát uitwisselingsproces dat eraan voorafgaat.'

Er valt opnieuw een stilte. Ze voelt hoe alles wat ze dacht te weten, begint te wankelen.

En... het is niet zozeer de Boswachter die haar kennis in twijfel trekt, maar meer zichzelf.

Van en Naar

De wandeling voert hen steeds dieper het bos in, langs een kronkelend pad dat zich als een levende stroom door het landschap slingert. Naast de Boswachter loopt Jasmine, haar ogen vol verwondering, terwijl hij haar wijst op de fluisterende dennen en de verse sporen van een hert in de zachte aarde. In de verte klinkt het ritmische getik van een specht tegen de bast van een oude eik. De gesprekken wekken veel in haar op. Oude patronen worden voorzichtig losgeweekt, gewoontes beginnen door te schemeren. Het maakt haar onrustig... maar op een goede manier, alsof een oude stroom diep van binnen weer tot leven komt.

'Wat weet ik dan écht?' fluistert ze. 'Zelfs het antwoord op die vraag wéét ik niet...'

De Boswachter stopt met wandelen en draait zich rustig naar haar toe.

Hij tikt met z'n staf op de grond en kijkt haar met een mysterieuze blik in z'n ogen aan.

'En dat, Jasmine, is de eerste stap naar de ontwikkeling van ware kennis.'

Met moeiteloze souplesse keert hij zich om en zet zijn pas weer in.

Ze aarzelt even, dan versnelt ze om naast hem te komen.

'Laten we eens teruggaan naar ons gesprek,' zegt hij met een speelse glimlach,

'over de kracht die het leven *levend* houdt... over energie, zoals jij het noemde.'

Ze knikt instemmend en de Boswachter hervat rustig zijn verhaal. 'Wat is energie volgens jou?'

Een schaduw van onzekerheid flitst over haar gezicht... ze had op uitleg gehoopt, niet een nieuwe vraag. Hij glimlacht bemoedigend en helpt haar op weg.

'Een eenvoudigere vraag dan: wat is beweging?'

'Beweging is wanneer iets verandert,' antwoordt ze nadenkend.

'Dat klopt,' knikt hij, 'maar verandering is slechts het gevolg van beweging.'

De oorzaak is altijd een verschil.'

Ze kijkt hem met hernieuwde nieuwsgierigheid aan.

'Stel je een wip voor,' vervolgt hij. 'Die beweegt alleen als er aan weerszijden een verschillend gewicht zit. En... die op en neergaande beweging, die uitwisseling... dat is wat we energie noemen.'

'Dus... beweging en energie zijn hetzelfde?'

'In zekere zin wel,' antwoordt hij instemmend.

Op dat moment steekt opnieuw een windvlaag op en de ritselen de takken om hen heen.

'Laat ik opnieuw de wind als voorbeeld nemen,' begint hij.

'De wind waait door verschillen in temperatuur, en hetzelfde geldt voor het stromen van water.'

Wanneer iets opwarmt, zet het uit. Terwijl iets dat afkoelt, juist krimpt.'

Hij gebaart met zijn handen van elkaar af en weer naar elkaar toe.

'En met die beweging gaat energie gepaard?'

Hij knikt langzaam en haar ogen volgen aandachtig de beweging van zijn armen.

'Wacht eens even,' zegt ze plotseling. 'Wilt u zeggen dat er een soort ademhaling aan de basis staat van wind en stromend water?'

'Wat anders staat er aan de basis van het leven, Jasmine?' antwoordt hij, breeduit glimlachend.

'De één noemt het een pulsatie, opgewekt door een potentiaalverschil. De ander noemt het een verlangen van warm naar koud en koud naar warm. Maar je hebt gelijk: het ritme van de ademhaling

reguleert de uitwisseling van energie via beweging.'

Ze grijpt haastig naar haar zakken, op zoek naar pen en papier. Tevergeefs.

'Warmte en kou... ze zijn slechts dansen van temperatuur,' 'legt hij uit.

'Vertel me eens,' voegt hij met een knipoog toe, 'wat heeft de school jou daarover geleerd?'

'U zei het al... warmte en kou. Wanneer iets opwarmt, zet het uit. Als het afkoelt, krimpt het weer.

Meer dan dat eigenlijk niet...' eindigt ze.

De Boswachter grijnst breed. 'Weet je dat dat nog maar de helft van het verhaal is?'

Ze zucht en schudt haar hoofd. 'Ik vreesde al zoiets,' mompelt ze.

'Heb je weleens ijs gezien in de sloot?' vraagt hij, met een speelse twinkeling in zijn ogen.

Ze lacht, zachtjes als stromend water. 'Natuurlijk! Elk jaar!'

'Mooi,' knikt hij. 'Dan heb je vast gezien hoe het ijs tegen de randen opkrult.'

Ze krabt nadenkend aan haar hoofd. 'Eerlijk gezegd... nee. Maar... betekent dat dan dat ijs niet krimpt, maar juist uitzet?'

'Dat klopt, Jasmine.' Ze kijkt hem aan, verbaasd. 'Maar... dat is vreemd!'

'Nee hoor,' antwoordt hij kalm. 'Temperatuur is als een ademhaling... maar niet zomaar één.'

Ze blikt dromend in de verte, nog verstrengeld met het beeld van het ijs.

'Temperatuur zet uit tot een bepaald punt,' vervolgt hij rustig, 'en krimpt tot een bepaalde punt aan de andere zijde van de weegschaal. Daarna keert de beweging zich altijd weer om.'

'Als een pulsatie...' fluistert ze zacht.

De Boswachter knikt en nodigt haar uit haar rechterarm langs haar lichaam te strekken.

'Zwaai je arm nu eens van rechts naar links, en dan weer terug van links naar rechts,' zegt hij rustig.

Ze slingert haar arm een beetje onwennig heen en weer, niet zeker van wat de bedoeling is.

'Wat wilt u hiermee duidelijk maken?'

'Stel je nu eens voor,' zegt hij glimlachend, 'dat wanneer je je arm naar rechts beweegt, de temperatuur afkoelt, en naar links juist opwarmt.'

Ze tilt haar arm langzaam op, zwaait naar rechts, dan naar links.

'Ja,' zegt ze, al slingerend, 'dat kan ik me wel voorstellen.'

'Goed. Weet je wat dit betekent?' Ze kijkt hem vragend aan.

'Uhm, dat de overgang van warmte naar kou via een soort middelpunt verloopt?'

'Precies,' klinkt zijn stem. 'En anders dan de voor de hand liggende temperatuur van 0 graden Celsius, gebeurt dat op een temperatuur van 4 graden Celsius.'

Verward knippert ze met haar ogen, zoekend naar een antwoord.

'Bedoelt u dat als de temperatuur afwijkt van 4 graden Celsius, dat het overgaat in iets anders?'

'Dat klopt,' vervolgt hij. 'Als de temperatuur in water ver richting het ene uiteinde beweegt... ontstaat mist, terwijl juist het andere uiteinde ijs vertegenwoordigt. In het eerste geval een soort gasvorm, het andere geval eerder een extreme vastigheid.'

Haar armen ontspannen zich, en in stilte luistert ze aandachtig verder.

'Wanneer water overgaat in gas, warmt het excessief op en zet het uit. Terwijl het juist concentreert als het extreem afkoelt en een zeer vaste vorm aanneemt. Tussen beide uitersten bevindt zich een subtiel middelpunt dat bemiddelt tussen deze twee verschillende bewegingsvormen.'

'Bewegingsvormen?' herhaalt ze zacht.

'Ja, Jasmine,' vervolgt hij. 'Een dans tussen uitzetten en concentreren.'

Dan buigt hij zich voorover en tekent met zijn staf een spiraal in de aarde.

'Hier,' zegt hij, wijzend naar de uitdijende lijnen, 'zet de beweging uit.'

Zijn staf volgt nu de spiraal naar binnen toe, naar het hart.

'Hier concentreert de beweging. En alleen wanneer er tussen deze bewegingen het juiste evenwicht bestaat, kan het leven afwisselend *in* en *uit* ademen.'

De Boswachter tekent nu een vierkant en een cirkel in de aarde, en wijst daarna weer naar de spiraal.

'Deze in en uitademing,' gaat hij verder, 'kan alleen plaatsvinden via de open uiteinden en de vloeiende vorm van de spiraal. De cirkel sluit zichzelf af... er is daarin geen uitwisseling meer.

En het vierkant stagneert de stroom door zijn rechte lijnen....'

Vervolgens veegt hij de cirkel en het vierkant weg, tot alleen de spiraal overblijft.

'Daarom plant het leven zich voort in de vorm van een spiraal.'

Ze kijkt vol verwondering naar de tekening op de grond. Zo eenvoudig, en gelijktijdig zo veelzeggend.

'Dus... u zegt eigenlijk dat het leven voortdurend van en naar zichzelf toe beweegt?'

'Dat heb je goed gezien,' zegt hij, met een tevreden glimlach. 'Je begrijpt nu misschien ook beter wat ik bedoelde met dat alles zichzelf blijft. Als iets verandert, verandert de vorm of de verschijning, niet het wezenlijke.'

Ze knikt langzaam, terwijl het inzicht stukje bij beetje indaalt.

Een gedragen stilte daalt als een sluier over hen neer, terwijl zij haar handen opnieuw zachtjes heen en weer laat glijden... als bladeren die meebewegen op de adem van de wind. In die beweging lijkt ze de onzichtbare golven van hun gesprek te voelen, alsof haar lichaam verder reikt dan de woorden.

'Dus... dat de temperatuur beweegt van én naar een middelpunt,' begint ze, hardop nadenkend, 'dat wordt vaak over her hoofd gezien?'

'Dat klopt, Jasmine,' bevestigt hij met een eenvoudige knik.

'Temperatuur draagt de dans van warmte en kou in zich. Maar omdat wij vaak rechtlijnig denken, zien we slechts het verschil... warmer, kouder... zonder te beseffen dat alles onderweg is, van of naar een punt van evenwicht.'

'Maar... is dat punt van evenwicht dan niet juist het belangrijkste?'

'Dat is het zeker,' zegt hij vastberaden. 'En die vier graden Celsius waar... dat middelpunt van belangstelling... die noem ik het anomaliepunt. Dát is het punt waarop water haar hoogste energetische dichtheid, haar meest draagkrachtige staat, bereikt.'

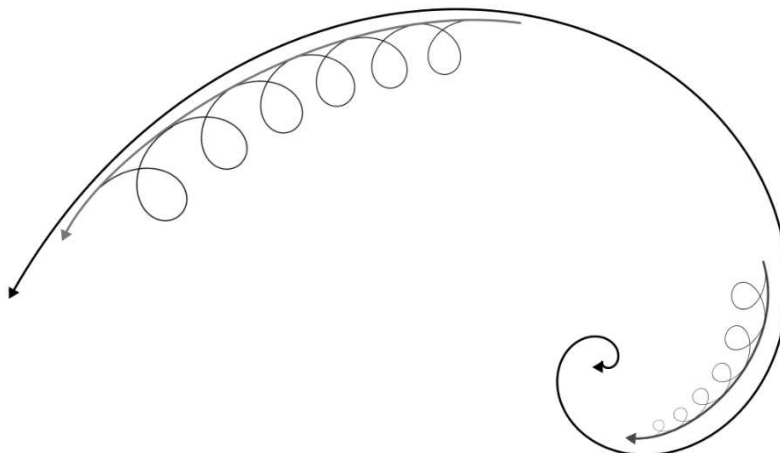
Vragen vormen zich in haar hoofd, maar ze legt ze voorzichtig terzijde en blijft aandachtig luisteren.

'Als van dat punt wordt afgeweken, neemt de energie af... in het geval van opwarming volgt de beweging het pad van de uitlopende spiraal. Het wordt groter, trager, en daarmee energiearmer.'

Hij wijst opnieuw naar de uitdijende spiraal.

'Zoals ik al zei,' vervolgt hij, 'is energie in wezen beweging. En om energie toe te laten nemen, moet die beweging versnellen. Versnellen betekent immers een toename in intensiteit, in waarde.'

Hij pauzeert even en beweegt zijn handen als een dirigent die de stilte vormgeeft.

'Denk eens aan muziek... aan het verschil tussen 10 tonen per seconde en 100. Hoe meer tonen, hoe meer klanken, hoe meer beweging, kracht en energie overdracht.'

Ze lacht zachtjes en knikt langzaam, in stille instemming.

'Maar beweging kan alleen versnellen... als ze naar binnen is gericht,' zegt hij, terwijl hij opnieuw naar de spiraalvorm wijst. 'Volg je de spiraal naar buiten, dan wordt je pad steeds wijder, alsof je over een steeds groter gebied wandelt. Elke draai, elke cyclus duurt dan langer om af te leggen. Maar kies je voor de weg naar binnen, dan verkort je het pad. De beweging wordt compacter, sneller, geconcentreerder. Begrijp je wat ik bedoel?'

Ze knikt opgewekt. Haar ogen verraden dat het kwartje valt.

'Dan begrijp je ook dat een inwaarts en naar binnen gerichte beweging bijdraagt aan de verwekking van energie, omdat een versnelling van de beweging...' '... synoniem is aan een vermenigvuldiging van energie,' vult ze bedachtzaam aan.

'Juist,' knikt hij. 'En in die zin, Jasmine, moet de groei van het universum niet enkel bekeken worden in termen van omvang of grootte, maar eerder als een verfijning... als verdieping van ritme, trilling en een steeds in hogere waarde toenemende ordening.'

Het beeld ontvouwt zich voor haar geestesoog en haar ogen beginnen te glinsteren.

'Maar...,' vult hij aan, 'vergeet niet dat dit proces van *energetische voortplanting* verloopt in pulsaties. Want de opgewekte energie wordt op een gegeven moment ook af gegeven.'

Ze volgt zijn woorden aandachtig, en hij ziet hoe er langzaam een gedachte in haar ogen oplicht.

'Er wordt uitgeademd, om weer in te kunnen ademen,' fluistert ze, een stem vol begrip.

'Exact,' glimlacht hij. 'En dáárom beweegt het leven voortdurend van en naar het anomaliepunt, zoals ik dat eerder omschreef. En, zoals je nu zult begrijpen, is het daarbij van essentieel belang dat er een pulserend evenwicht is waarin de inwaartse, vrouwelijke aantrekking de overhand heeft op de uitwaartse, mannelijke uitdrukking.'

'Zodat de beweging niet uitdooft, maar zichzelf in stand houdt...' zegt ze, hardop nadenkend.

'Precies,' bevestigt hij met een knik. 'En dat alles wordt gereguleerd door kleine verschillen in temperatuur, in potentiaal, in tegengesteld gerichte bewegingsvormen die vanuit het hart van alles...

eeuwig naar elkaar reiken.'

Ze knikt, met een brede glimlach. 'Zoals man naar vrouw en vrouw naar man... warm naar koud en koud naar warm... en daarom pulseert de temperatuur van water van en naar dat anomaliepunt..., ' bevestigt ze, meer tegen zichzelf dan tegen hem.

Dan blijft ze even stil en komt er in die ruimte een gedachte aanwaaien.

'En... wat gebeurt er als de temperatuur daalt onder 4 graden Celsius?'

'In dat geval treden er afkoelingsprocessen op. En, net zoals wij mensen elkaar opzoeken als het afkoelt, geldt dat ook voor structuren: ze klampen zich samen. Zo wordt water bijvoorbeeld ijs.'

'Dus dan neemt de energie toe, toch?' begint ze. 'Omdat de spiraal kleiner wordt?'

'Dat zou je denken,' antwoordt hij met een scheve glimlach.

'Maar dat is slechts waar tot een bepaald punt. Wanneer de temperatuur afkoelt van bijvoorbeeld 14 naar 4 graden Celsius, neemt de bewegingssnelheid toe en daarmee de energetische waarde.'

'Maar...' zegt ze speels, alsof ze al weet dat er iets volgt.

'Maar...' gaat hij verder, 'wanneer deze afkoeling doorzet tot onder het anomaliepunt, ontstaat er geen vloeiende energetische dichtheid meer, maar een massa dichtheid die de beweging afknelt.'

'Aha,' zegt ze, terwijl ze speels met een lok van haar haar draait, 'dus dat is wat er gebeurt wanneer water in ijs verandert?'

'Precies,' antwoordt hij. 'Want, net als mist een lagere dichtheid heeft dan water... zo geldt datzelfde voor water dat bevriest tot ijs.'

De woorden blijven even in de lucht hangen. Dan valt er een kwartje.

'Is dat dan ook de reden waarom ijs op water blijft drijven?'

'Dat klopt,' bevestigt hij met een vriendelijke glimlach.

'Wanneer iets minder dicht is, betekent het dat het uit grotere, lossere deeltjes bestaat.

En als iets lossier is opgebouwd, is het ook lichter. Daarom drijft iets met een grovere, lichtere structuur... zoals een schots ijs op het water... altijd bovenop iets dat dichter en zwaarder is.'

'En zo...' zegt ze, op doordachte toon, 'komt het dat een grovere, minder fijne structuur een lagere energiewaarde inhoudt...' '... een lagere waarde om het leven te dragen,' vult hij bedachtzaam aan, met een glinstering van instemming in zijn ogen.

Een zachte rilling loopt over haar rug. Ze denkt terug aan hoe ze altijd had aangenomen dat alles simpel en voorspelbaar was... niets blijkt minder waar.

'Dus... alles wat we zien, heeft een ritme dat eronder ligt?'

'Alles wat leeft, volgt een ritme,' antwoordt de Boswachter.

'Een afwisseling van naar buiten en naar binnen, van uitzetten en terugkeren.'

'En dat ritme wordt gereguleerd door temperatuur,' fluistert ze, alsof ze een verborgen waarheid uitspreekt. Langzaam loopt ze naar de beek. Een brede grijns verschijnt op haar gezicht.

'Dus eigenlijk,' roept ze, 'is temperatuur de afstandsbediening van de natuur!'

De Boswachter kijkt haar schuin aan, zijn ogen twinkelend van genoegen.

'Zo kun je het inderdaad zien,' geeft hij toe.

Kijken zonder te Zien

De wandeling zet zich voort, terwijl het bos zich steeds verder ontvouwt als een levend tapijt onder haar voeten. Zonnestralen spelen tussen de bladeren en werpen dansende schaduwen op het pad. Dan, als uit het niets, draait de Boswachter zich soepel om. Hij leunt met beide handen op zijn staf, de stilte zindert nog na in de lucht, en zijn blik rust intens op haar. Diep, doordringend, alsof hij niet slechts haar ogen ziet, maar de lagen daarachter.

‘Temperatuur zet iets in beweging en dát wat beweegt zien wij. Zo komt het dat velen van ons dé kracht wel zien... maar niet het proces. Het resultaat bekijken... niet de oorzaak begrijpen.’

Ze voelt het inzicht nestelen, als een vallend blad dat precies op zijn plaats landt.

‘Dus we nemen de uitkomst, zonder het geheel te begrijpen?’

‘Precies. We zien de boom, maar niet de wortels. We zien het vuur, maar niet de vonk. We zien de windmolen draaien, maar niet de temperatuurgerelateerde processen van de zon die de stuwkracht van de wind voortbracht. En zo leven we... los van de stroom van het leven.’

Ze denkt terug aan hoe in haar boeken altijd wordt gesproken over energieopwekking...

Over dammen, over turbines, over molens. Over verbranding. Over chemische reacties.

Waarin wordt gesproken over de kracht... het te verkrijgen resultaat... het economische product, maar nooit over de ecologische oorsprong.

‘Zoals de... verbranding van grondstoffen,’ fluistert ze. ‘Dat doen we ook direct...’

‘Ja,’ knikt hij met een sombere blik. ‘Er wordt gegraven in de aarde, olie en gas worden omhoog gehaald en verbrand om directe hitte te genereren en zo machines te laten draaien’ vervolgt hij, terwijl die z’n hoofd schudt. ‘Maar wie vraagt zich af waarom de natuur het daar heeft geplaatst?’

Of wat er gebeurt als je het daar weghaalt? Het enige wat de ingenieur of kapitalist ziet, is kracht die onmiddellijk bruikbaar is en de handel die ermee bedreven kan worden.’

Ze kijkt naar beneden en sjokt in kleine rondjes. ‘Dus... we denken te kortzichtig?’

De Boswachter knikt, zijn blik ernstig.

‘Wat jij op school leert,’ zegt hij, ‘is te letten op wat direct zichtbaar kracht uitoefent. We *kijken* naar wat onze ogen kunnen vangen,’ fluistert ze, ‘maar vergeten te *zien* wat daarachter leeft...’

Dan zwaait hij zijn staf in een wijde boog door de lucht.

‘En daarom,’ zegt hij, ‘dwingen wij de natuur in vormen die haar essentie verloochenen. We vergeten dat elke zichtbare kracht slechts een echo is van iets diepers... en proberen het eeuwige ritme van de spiraal te vangen in de starheid van een rechte lijn.’

Ze knikt langzaam. ‘En daarom is wat we doen verkeerd!’

‘Niet alleen verkeerd,’ zegt hij, terwijl hij zijn hoofd schudt, ‘maar blind. Werken met krachten zonder te begrijpen waar ze vandaan komen is niet alleen ronduit schadelijk, maar levensgevaarlijk.’

Ze voelt een koude rilling langs haar rug.

‘Maar... hoe zouden we het wél moeten doen? Kunnen wij ook wat de natuur doet?’

‘Een vis kun je niet begrijpen door over hem te lezen,’ begint hij raadselachtig.

‘Je moet hem zien zwemmen, zijn bewegingen volgen, zijn ritme voelen. Ook water kun je niet begrijpen door een formule op een bord, dat weet jij nu. Je moet je handen erin steken, de stroming

voelen, zien hoe het zich beweegt. Alle ware kennis komt uit ervaring, niet uit theorie.'

In deze raadselachtige uitspraak schuilt een boodschap. Een boodschap die zij niet enkel met haar verstand, maar door de ervaring zelf zal moeten doorleven om het antwoord op haar vraag te vinden.

Het Verschil dat Beweegt

Jasmine volgt de Boswachter zwiingend terwijl ze langs de kronkelende rivier lopen. Het pad voelt zacht en vochtig onder haar voeten, terwijl het water zich als een zilveren lint een weg baant tussen de eeuwenoude bomen. Het kabbelende geluid van de stroom lijkt iets te fluisteren... iets wat zij *nog* niet helemaal begrijpt.

'Waarom volgen we de rivier stroomopwaarts?' vraagt ze na een lange stilte.

Hij glimlacht, zijn ogen weerspiegelen het licht dat door de bladeren valt.

'Omdat alle dingen een oorsprong hebben,' antwoordt hij eenvoudig.

'En als je iets wilt begrijpen, moet je naar de bron gaan.'

Ze knikt, al begrijpt ze het nog niet helemaal.

Na een lange tocht door het dichtbegroeide woud komen ze bij een open plek waar het zonlicht de aarde raakt. Daar, in het midden, ontspringt de rivier uit een kleine bron die uit de rotsen vloeit.

Het water is kristalhelder en weerspiegelt de hemel als een perfect spiegelbeeld. Hij knielt rustig neer, schept water uit de bron en laat het langzaam door zijn vingers glijden. Hij kijkt naar haar.

'Wat zie je hier?' vraagt hij.

Ze kijkt naar het water. 'Ik zie... de lucht, de bomen... en mezelf.'

'Precies,' vervolgt hij, met een milde knik. 'Dit water laat zien wat erin wordt weerspiegeld.'

Zo is het ook met de geest van een mens. Wil je weten wie je werkelijk bent, dan moet je terugkeren naar je eigen bron. Naar dat deel van jou dat nooit vervuild is door de stroom van de maatschappij.'

Ze fronst even, alsof ze de woorden proeft. Ze buigt zich voorover en kijkt diep in het water.

Voor het eerst ziet ze niet alleen haar gezicht, maar iets daarachter... een diepte, een stilte, een tijdloos besef dat altijd al in haar heeft gesluimerd.

'Maar... hoe keer ik terug naar mijn bron?'

'Door te begrijpen dat je niet alleen de rivier bent die door het leven stroomt, maar ook iedere druppel die door de rivier stroomt...,' antwoordt hij, in woorden waarvan de betekenis

langzaam maar zeker duidelijker zullen worden tijdens haar reis.

Samen blijven ze nog even bij de bron staan. Het water borrelt zacht op uit de aarde. Heldere druppels verzamelen zich in een kleine poel voordat ze over de rand stromen. Langzaam, moeiteloos, vindt het water zijn weg omlaag langs de helling, richting de rivier in de vallei.

'Ik zie nu dat het water naar beneden stroomt... maar hoe komt het hier?'

'Je ziet de stroom naar beneden, maar je mist de kracht die het naar boven bracht,' antwoordt hij.

Hij knielt neer en laat zijn hand door de bron glijden.

'Dit water is niet hier omdat het werd gedwongen... Het is hier omdat het daarnaar heeft verlangd.'

Ze trekt een wenkbrauw op. 'Verlangen...?'

'Alles in de natuur heeft een innerlijke eigenschap die bepaalt hoe het zich gedraagt,' legt hij uit.

Hij schept wat water in zijn hand en laat het druppelen.

'Water is niet zomaar een vloeistof. Het is een levend element, met een karakter.

Zijn aard wordt bepaald door wat erin besloten ligt. Zijn óf haar ziel, zou je kunnen zeggen.'

Ze fronst, haar hoofd een beetje schuin. 'Ziel...?'

'Ja,' zegt de Boswachter met een knipoog, 'daar heb je op school vast ook nooit iets over gehoord.

Iedereen weet dat hij een lichaam heeft. Daarmee identificeert en vergelijkt men elkaar.

Maar dat lichaam... waardoor wordt het aangedreven?'

Ze kijkt zelfverzekerd op. 'Door onze ademhaling...,' antwoordt ze zonder twijfel.

'Ja...' zegt hij, langzaam. 'Maar... vertel eens, ben jij je bewust van jouw ademhaling?'

Ze ademt uitdagend diep in. 'Ja, zeker...' en blaast intensief weer uit.

'Oké, ja duidelijk, jij bent in controle,' grapt hij. 'Maar... wie haalt er adem als jij slaapt?'

Als je praat? Als je droomt?'

Een korte stilte golft door de ruimte, terwijl hij zijn woorden laat bezinken.

Dan vervolgt hij kalm, als een rivier die langzaam verder stroomt.

'Wie klopt jouw hart? Circuleert jouw bloed? Stuurt signalen van je hersenen naar je zenuwen?'

Haar gedachten dwalen, op zoek naar een antwoord.

'Dat is... ik denk... misschien is het...' fluistert ze, terwijl haar stem langzaam in de stilte oplost.

Ze beseft dat ze het werkelijk niet weet.

'Stel nu dat jij dat allemaal bewust moest doen,' gaat hij verder. 'Wat zorgt er dan voor dat je überhaupt wakker wordt om daar 's morgens mee te beginnen?'

Ze schudt langzaam haar hoofd. 'Ik heb geen idee...' stamelt ze.

'Dat weet ik,' antwoordt hij met een schuine glimlach. 'Vrijwel niemand weet dat.'

Ze knikt stilletjes en laat de woorden als een zachte stroom over zich heen komen.

'Je vroeg me over de ziel...' klinkt zijn stem opnieuw, '... het is de ziel die op de achtergrond van het lichaam voortdurend werkzaam is. Het is dezelfde onzichtbare kracht die de wind doet waaien, het water laat stromen en jouw organisch lichaam laat ademen, laat functioneren...'

'Dus... de ziel is altijd in beweging?' Met een stille knik bevestigt hij haar gevoel, terwijl in de ruimte tussen hen al een volgende vraag geboren wordt.

'Wat zorgt er dan voor,' vervolgt ze, 'dat de ziel altijd in beweging blijft?'

'Dat, Jasmine... dat is werkelijk de moeite waard om te onderzoeken. Wat denk je zelf?'

Ze sluit haar ogen en voelt hoe gedachten als stromingen door haar heen gaan.

Temperatuur... brengt beweging. Temperatuur... drijft verandering. Kan dat het zijn?

'Temperatuur...?' vraagt ze, terwijl haar hand zachtjes glijdt door het zijdezachte water van de bron.

De Boswachter kijkt naar de wolken, alsof hij luistert naar iets wat verder reikt dan woorden.

'Bijna,' zegt hij. 'Je bent er dichtbij.'

Ze kijkt hem lang en nadenkend aan, dan pakt hij langzaam de draad op en spreekt.

'Temperatuur,' zegt hij langzaam, 'is slechts de manier waarop wij verschillen benoemen en meten.

Maar het is het verschil zelf... dat de levenskracht van de ziel bevat. Het is dat verschil dat alles in beweging houdt.'

'Dus...' klinkt het dan, 'het verschil maakt de beweging.'

Een stille glimlach speelt om de lippen van de Boswachter en zonder een woord te zeggen keert hij zich om en wandelt rustig weg, alsof hij haar uitnodigt om te volgen.

Hun voeten bewegen zacht, terwijl de bladeren hoog boven hen fluisteren in de wind. Wanneer ze uit de bomen treden, strekt zich een klein meer voor hen uit. Het water is stil. Zo stil dat het de lucht weerspiegelt als een tweede hemel. In een adem van bijna niet hoorbare woorden fluistert ze.

‘Het beweegt niet...’

Hij blijft aan de oever staan en kijkt naar het oppervlak.

‘Dat lijkt zo... een ogenschijnlijke stilstand is nooit écht stilstand.’

Hij hurkt bij de oever, raapt een klein steentje op en laat het door zijn vingers rollen.

‘Wat gebeurt er als ik dit in het water gooi?’

Ze haalt zachtjes haar schouders op. ‘Het oppervlak breekt en het meer vult zich met rimpels...?’

Hij kijkt haar aan. ‘Waarom is dat zo? Waarom stopt het water het steentje niet gewoon?’

Ze opent haar mond om te spreken, maar alleen de stilte vult de ruimte.

Op dat moment laat hij het steentje vallen... een zacht plop klinkt. Kringen groeien uit het punt waar het steentje het water raakt. Eerst klein. Dan groter. Steeds verder, tot ze de hele oppervlakte van het meer bereiken.

‘Dit water leek stil,’ fluistert hij, terwijl zijn woorden de stilte aanraken als een zucht van de wind.

‘En één aanraking, één steentje niet groter dan een vingertop, wekt niet alleen het oppervlak... maar beroert ook de diepten die onzichtbaar leken te slapen.’

De kringen trekken haar blik, en voor even lijkt de tijd zelf te vertragen.

‘Het evenwicht van de natuurlijke orde,’ vervolgt hij, ‘ligt niet in een perfect evenwicht, maar in een onevenwichtige balans en een evenwichtige onbalans...’

Ze kijkt hem aan, terwijl zijn woorden in haar natrillen als een verre echo.

Dan verandert haar blik, er glinstert iets van verwondering in haar ogen.

‘Onbalans... als natuurlijke balans?’ vraagt ze zacht. ‘Hoe bedoelt u dat?’

‘Kijk naar het water,’ zegt hij, terwijl hij met zijn staf naar het meer wijst.

‘Alles was in volmaakt evenwicht. Totdat de steen viel... en op één plek het evenwicht opende.’

Ze blijft even stil, nadenkend, haar blik opgenomen in de uitdijende rimpelingen.

‘En dan... probeert de natuur het te herstellen,’ antwoordt ze nadenkend.

Hij knikt langzaam, alsof hij haar antwoord bevestigt met de stilte zelf.

‘Precies,’ zegt hij. ‘De natuur beweegt altijd vanuit verschil naar evenwicht.’

Zoals de wind ontstaat doordat lucht zich verplaatst van een plek met hoge druk naar een plek met lage druk. Zoals warmte zich verspreidt van een warme bron naar een koudere ruimte.

Overal waar verschil is, volgt beweging.’

‘Dus elke beweging,’ zegt ze, ‘is een poging om terug te keren naar evenwicht...’

‘Ja,’ antwoordt hij, ‘...naar een relatief evenwicht,’ vult hij zachtjes aan.

Ze kijkt hem aan, een stille vraag in haar ogen.

‘De onevenwichtige balans van de Natuur,’ vervolgt hij, ‘wordt vaak verward met zogenaamde *intellectuele* perfectie. De mens zoekt naar die perfectie, naar de balans in evenwicht.

En overal waar hij die vindt, wordt het leven steriel, saai en een beetje dood..’

'... omdat de beweging daar stilstaat,' fluistert ze er zachtjes achteraan.
Hij knikt instemmend en begint langzaam langs de rand van het meer te wandelen. Ze bukt zich, raapt een steentje van de grond en houdt het even in haar hand.
'Dus... daarom maakt de natuur geen perfecte vormen?'
De Boswachter kijkt achterom, knikt goedkeurend, en wandelt verder langs de waterkant. Ze volgt hem, haar vingers glijdend over het steentje dat ze nog steeds vasthoudt.
'Vierkanten. Driehoeken. Cirkels,' mijmert ze. 'De structuren waarin wij onze wereld vangen... maar in de natuur is niets werkelijk rechtlijnig of absoluut symmetrisch. En nu... begin ik te voelen waarom dat zo is.'
Hij kijkt langzaam opzij en hun blikken kruisen elkaar.
'De mens zoekt perfectie via perfectie,' zegt hij zacht.
Met een rustige beweging tekent hij een cirkel in de lucht.
'De cirkel... de mens gebruikt hem als het symbool van volmaaktheid.
Maar vertel me, waar in de natuur vind je een perfecte cirkel?'
'Een appel is nooit helemaal rond... een ei ook niet...' mompelt ze.
'De zon?' vraagt ze uiteindelijk, haar ogen zoekend.
'Dat is hoe jij hem ziet,' antwoordt hij glimlachend. 'Maar zelfs de zon pulseert, verandert, leeft. Perfectie, zoals wij die zoeken... betekent stilstand. En stilstand is afsterving, terwijl het levende bedoeld is om te leven, te bewegen, veranderen, ontdekken. Te transformeren.'
Hij kijkt even naar boven, waar de zonnestralen gefilterd door het bladerdak dansen.
'De zon is niet perfect in de zin van onveranderlijk. Ze is perfect in haar voortdurende beweging. Dat is ware harmonie: geen starre symmetrie, maar een levende balans.'

Weerstand als Weg

Haar blik glijdt over de wereld om haar heen... langgerekte bladeren, stenen die nooit perfect rond zijn, kronkelende takken als dansende lijnen tegen de lucht. Zelfs een gevallen boom, oud en krachtig, draagt asymmetrie in zijn wezen. Ze voelt de stilte groeien in haar hart.
De Boswachter vertraagt zijn pas en draait zich naar haar toe.
'Jasmine,' zegt hij zacht, 'precies zoals een mes andere dingen doorsnijdt maar niet zichzelf... zo kan het verstand de wereld definiëren, maar nooit zichzelf.'
Ze sluit haar ogen kort en laat de betekenis in haar nazingen.
'Dus...' fluistert ze, 'u bedoelt dat we zoeken naar iets... dat ons altijd ontsnapt?'
Hij knikt, een diepe glimlach op zijn gezicht.
'Omdat we proberen iets te vinden in onszelf, terwijl wijzelf het gereedschap zijn dat zoekt. Daarom is de moderne mens in strijd met de natuur, omdat ze iets probeert vast te leggen wat vrij van nature vrij beweegt. En alles wat wordt geforceerd... roept verzet op.'
Haar ogen lichten op van begrip, en voor het eerst voelt ze echt de stroom van zijn woorden.
'Denk eens na,' zegt hij dan, 'over hoe wij energie proberen te beheersen. We bouwen machines... cilinders, gladde wanden, cirkels, bollen, kubussen, rechte lijnen en platte vlakken. Stuk voor stuk

vormen zonder vrijheid, zonder adem. We dwingen de beweging, in plaats van haar te volgen. En, wat gebeurt er... wanneer je een levende beweging opsluit in een perfecte vorm?’

Ze denkt diep na, haar vingers spelen met het steentje in haar hand.

‘Wat gebeurt er,’ fluistert hij, ‘als jij zelf niet vrij kunt bewegen, maar toch blijft proberen?’

Opnieuw sluit ze kort haar ogen en voelt het antwoord binnenstromen.

‘Dan word ik uitgeput... mijn energie stroomt weg, omdat ik word tegengehouden.’

‘Exact,’ zegt hij met rustige instemming.

Een kort moment van bezinning volgt, terwijl hij al wandelend schuin naar haar kijkt.

In de stilte dient zich als vanzelf de volgende vraag voor haar aan.

‘Vertel mij eens, Jasmine,’ begint hij uitnodigend, ‘wat is *vorm*?’

Ze bijt zachtjes op haar lip en denkt rustig na.

‘Uhm... dat is het fysieke kenmerk van iets,’ probeert ze voorzichtig.

Hij glimlacht breed, alsof hij op dit antwoord had gewacht.

‘Zo beschouwen we het inderdaad. Maar... wat is de *functie* ervan?’

Ze haalt haar schouders op, niet wetend wat ze kan antwoorden.

‘In het verstand van de mens... die de natuur beschouwd als decoratie... worden vormen gezien als aangename versiering, maar dat is niet de natuurlijke functie,’ zegt hij, terwijl hij z’n hoofd schudt.

‘De vorm van iets is namelijk opnieuw het product van een proces dat wij niet zien.’

‘En dus is de functie van vorm...’ zegt ze, in de hoop een reactie te krijgen.

‘De ideale weerstand...’ antwoordt hij eenvoudig. ‘Vorm is niets anders dan de weerstand voor beweging om zich tegen af te zetten.’

Haar blik zoekt die van hem, vol stille vragen, terwijl hun passen in een rustig ritme blijven klinken.

Hij glimlacht, laat zijn ogen even over het pad glijden, en hervat langzaam zijn verhaal.

‘Heb je ooit een skiër zien slalommen van een piste?’

‘U bedoelt die sport waar je zo snel mogelijk afdaalt en daarbij zigzagt langs poortjes?’

Een knik volgt, terwijl een kleine glimlach om zijn lippen speelt.

‘Ja,’ zegt ze langzaam, ‘dat heb ik gezien... maar wat heeft dat te maken met wat u net uitlegde?’

‘Alles,’ antwoordt de Boswachter eenvoudig, zijn ogen glinsterend.

‘Het lijkt misschien vreemd, maar juist de weerstand in de bocht geeft de skiër de mogelijkheid om sneller te gaan.’

Hij tekent met zijn staf een zachte boog in het zand.

‘Kijk,’ zegt hij rustig, ‘wanneer een skiër een bocht maakt, verplaatst hij zijn massamiddelpunt... zijn hele gewicht... naar binnen, richting de kern van de bocht.’

Hij buigt zijn lichaam iets opzij, alsof hij de beweging nadoet.

‘Door zijn gewicht naar binnen te verplaatsen, kan hij de weerstand van zijn ski’s die duwen tegen de sneeuw in de bocht niet alleen opvangen, maar ook gebruiken. Hij valt als het ware de bocht in en die vallende beweging rolt als een spiraal naar voren.’

Hij maakt met zijn hand een kleine, inrollende beweging door de lucht.